

Finansdepartementet

Remiss av betänkande SOU 2023:4 Posttjänst för hela slanten

Fi2023/00486

1 Sammanfattning

Skatteverket avstyrker förslaget om att ändra kravet på brevtjänster till tre dagars befordringstid. En dags längre befordringstid får stora konsekvenser för Skatteverkets verksamhet vilka beskrivs närmare i avsnitt 2.1 till 2.3.

Skatteverket avstyrker förslaget om att den samhällsomfattande posttjänsten ska finansieras genom statsstöd. Det kan ifrågasättas om finansiering genom statsstöd ska ske när det rör sig om stöd till företag och affärsdrivande verk, även om man har ett utpekat samhällsuppdrag. Vidare anser inte Skatteverket att den av Postnord beräknade nettokostnaden kan läggas till grund för beräkningen. Beräkningen bör i sin helhet göras av tillsynsmyndigheten eller den som regeringen utser.

Skatteverket avstyrker förslaget om att källan till finansiering ska ske genom ett procentuellt avdrag från en majoritet av de statliga myndigheternas förvaltningsanslag. Risker med att införa ett sådant generellt avdrag från förvaltningsanslaget är att den samhällsnytta som posttjänsten ger, kan få en negativ effekt för samhället i stort. Det behövs mer utredning om effekter och konsekvenser av ett generellt avdrag från myndigheternas anslag. Även andra finansieringskällor bör övervägas samt utredas. Vidare ifrågasätter Skatteverket att det ska tas hänsyn till en rimlig vinst i beräkningen av behov av finansiering. Beräkningen bör vara kostnadsneutral där endast full kostnadstäckning medges.

De ekonomiska konsekvenserna för Skatteverket är svåra att bedöma. Dock bedömer Skatteverket att förslagen om finansieringsmodell och finansieringskälla medför ett minskat förvaltningsanslag om minst 25 till 40 miljoner kronor per år för Skatteverket.

2 Skatteverkets synpunkter

2.1 Användning av behov av posttjänster (avsnitt 6)

Skatteverket avstyrker förslaget om att ändra kravet på brevtjänster till tre dagars befordringstid. En dags längre befordringstid kommer att påverka Skatteverkets verksamhet genom att det kommer ta längre tid att hantera ett ärende i de fall vi behöver nyttja brevtjänsten. Detta får olika negativa konsekvenser för Skatteverket och våra kunder.

Utöver vad Skatteverket redan tidigare har framhållit i utredningen, ser vi att en dags längre befordringstid kommer att leda till

- försämrad kommunikation med våra kunder och att handlingar inte kommer in i tid. Detta kan påverka folkbokföringen samt leda till fel i register.
- längre handläggningstider av våra ärenden. Ärenden kommer att ta längre tid att handlägga och kunderna kommer att behöva ges längre svarstider för att de ska ha rimlig tid att bemöta förfrågan eller förslag till beslut. Det kommer även ta längre tid för våra kunder att få sina beslut som de eventuellt behöver agera på. Exempel på sådana situationer som får stor negativ påverkan för kund är när denne inte har fått sitt brådskande anståndsbeslut i tid, samt att restföring hos Kronofogden kan ske innan Skatteverket hunnit ta del av kundens anståndsansökan.
- senare utbetalningar till kund i t.ex. ärenden gällande överskjutande ingående mervärdesskatt och överskjutande punktskatt på grund av längre handläggningstider.
- fler beslut om spärr av utbetalning för Skatteverket på grund av att ärenden inte hinner utredas inom aktuell tidsfrist.
- utmaningar för Skatteverket att hinna slutföra taxeringen inom lagstadgade beslutstider t.ex. fastighetstaxeringslagen (20 kap. 2 §).
- ökad efterfrågan i kundmötet genom fler samtal, mejl och besökare till servicekontoren. Efterfrågan kan t.ex. avse kopior av handlingar som ska användas av privatpersoner för att ansöka om arbetstillstånd, förlänga uppehållstillstånd eller bankärenden. Andra vanliga förfrågningar per telefon är kopior av personbevis och hindersprövning.
- ökat missnöje hos kunderna som tvingas vänta ytterligare en dag för att få sin handling.
- minskat förtroende för Skatteverket.

2.2 Digitaliseringens påverkan på behoven på posttjänster (avsnitt 7)

2.2.1 Digital kommunikation hos brottsbekämpande myndigheter (avsnitt 7.5.5)

Skatteverket avstyrker förslaget om att ändra kravet på brevtjänster till tre dagars befordringstid. En dags längre befordringstid riskerar en ökad rättsosäkerhet kring förenklad delgivning per post.

Skattebrottsenheten vid Skatteverket ser ytterligare farhågor om ökad rättsosäkerhet kring förenklad delgivning via post (i de fall e-post inte kan användas) i sin verksamhet.

Förenklad delgivning sker genom att den handling som ska delges skickas till den misstänkte och att det skickas ett kontrollmeddelande närmast följande arbetsdag om att underrättelsen har skickats. Med ändringar i brevbefordringen ökar risken att formulären "Slutförd förundersökning underrättelse till misstänkt" och "Kontrollmeddelande förenklad delgivning" delas ut samma dag och hanteras gemensamt hos Postnord. Om handlingarna skulle försvinna i hanteringen av brev försvinner båda utskicken och den misstänkte har inte underrättats om slutförd utredning.

2.3 Förslag på omfattning och konkreta tjänster i den samhällsomfattande posttjänsten (avsnitt 17)

Skatteverket avstyrker förslaget om att ändra kravet på brevtjänster till tre dagars befordringstid. En dags längre befordringstid kommer att allvarligt försämra Skatteverkets servicegrad till de som har skyddade personuppgifter. Tjänsten utförs av förmedlingstjänsten på Skatteverket.

Skatteverket har särskilt sett att förslaget kommer att allvarligt försämra vår möjlighet att tillhandahålla service till de som har skyddade personuppgifter. Personer som lever med skyddade personuppgifter är redan idag en utsatt samhällsgrupp som har svårare att ta del av samhällsservice. En ytterligare fördröjning i befordringstid för försändelser kommer att öka den problematiken.

Skatteverket förmedlar sedan 1991 försändelser till personer som har skyddade personuppgifter i folkbokföringen. Detta är en grupp som ständigt ökar och som den 1 januari 2023 uppgick till cirka 27 000 personer. Under 2022 förmedlades ca 900 000 försändelser från Skatteverket och det är en ökning av 300 000 försändelser sett över en femårsperiod. Under samma period har antal personer med skyddade personuppgifter ökat med ca 12 000.

De försändelser som förmedlas från Skatteverket är brev, rekommenderade brev, paket och medlemstidningar. Avsändarna är i huvudsak myndigheter, kommunala instanser, försäkringsbolag, banker, kriminalvården, transportstyrelsen, vårdinrättningar, tingsrätter, inkassobolag och privatpersoner.

Personer som lever med skyddade personuppgifter har inte samma möjlighet att vara digitala som den övriga befolkningen. De undviker att figurera på nätet och flera banker beviljar inte Bank-id för denna grupp. Det saknas därför möjlighet att i större utsträckning genom digitala tjänster minska betydelsen av fysiska försändelser för de som lever med skyddade personuppgifter.

Det innebär att personer med skyddade personuppgifter är helt beroende av Skatteverkets förmedlingstjänst och leverans av försändelserna via Postnord för att inte hamna i ett utanförskap i samhället. På grund av att samtliga försändelser går via Skatteverket blir det en fördröjning med ett par dagar innan försändelserna levereras av Postnord till aktuellt postombud. Därefter har Postnord idag en utdelning av post varannan dag och tyvärr ännu senare utdelning ibland vilket innebär att försändelserna blir kraftigt försenade till den skyddade personen. Det händer att post såsom kallelser till vårdinrättningar kommer fram för sent och den skyddade personen blir betalningsskyldig för att ha uteblivit från ett besök. Likadant är det med fakturor, inkassokrav m.m. som inte kommer fram i tid och därmed genererar extrakostnader och besvär för den skyddade personen. Den föreslagna ändringen i befordringstid riskerar att ytterligare öka denna problematik.

Upplysningsvis är Skatteverkets förmedlingsuppdrag för personer med skyddade personuppgifter inte reglerat i lag. I juni 2022 lämnade Skatteverket in en promemoria angående hemställan om lagreglering för förmedlingsuppdraget till Finansdepartementet. I promemorian går det att läsa i detalj om Skatteverkets förmedlingsuppdrag. Bland annat föreslogs i promemorian att medlemstidningar inte skulle förmedlas då de flesta går att finna på nätet. Skatteverket har ännu inte hört något avseende det aktuella förslaget.

2.4 Finansieringsmodeller och finansieringskällor (avsnitt 18)

Skatteverket avstyrker både förslaget om finansiering genom statsstöd och föreslagen finansieringskälla.

Utredningen har lämnat förslag om en finansieringsmodell för den samhällsomfattande posttjänsten som utgår från finansiering genom statsstöd. Vidare har utredningen lämnat förslag att denna finansiering ska ske genom ett procentuellt avdrag från en majoritet av de statliga myndigheternas förvaltningsanslag.

2.4.1 Förordad finansieringsmodell (avsnitt 18.8)

Utredningens förslag är att den modell för finansiering genom statsstöd som de har utarbetat ska införas. Det ska också införas en möjlighet till finansiering genom upphandling. Förslaget att modellen för finansiering ska ske genom statsstöd bygger på att en ersättning ska lämnas så att den motsvarar nettokostnaden för skyldigheten att tillhandahålla den samhällsomfattande posttjänsten, inklusive en marknadsmässig avkastning på eget kapital och med tillräckliga avdrag för effektivitetsincitament. Beräkningarna av nettokostnaden har gjorts av Postnord. Det har uppgetts att eftersom det endast är Postnord som för närvarande har förmågan att utföra tjänsten så görs bedömningen av finansieringsbehovet utifrån Postnords ekonomiska förhållanden. I utredningen anges att man inte har bedömt om beloppen har beräknats enligt en korrekt metod.

Skatteverkets synpunkter

Skatteverket anser inte att den av Postnord beräknade nettokostnaden kan läggas till grund för beräkningen. Beräkningen bör i sin helhet göras av tillsynsmyndigheten eller den som regeringen utser.

Vidare kan det ifrågasättas om finansiering genom statsstöd ska ske när det rör sig om stöd till företag och affärsdrivande verk, även om man har ett utpekad samhällsuppdrag.

2.4.2 Finansieringskällor (avsnitt 18.9)

Utredningens förslag är att finansiering av den samhällsomfattande posttjänsten ska ske genom ett procentuellt avdrag från en majoritet av de statliga myndigheternas förvaltningsanslag. Det beräknade finansieringsbehovet för att täcka nettokostnaderna för tillhandahållande av den samhällsomfattande posttjänsten är beräknade utifrån Postnords prognos och uppgår till beloppen i nedanstående tabell. Postnord har redovisat en rimlig vinst i enlighet med ett kommissionsbeslut beträffande ersättning till det belgiska bolaget bpost. Den rimliga vinsten ska fastställas med beaktande av bland annat risknivån i den aktuella delen av verksamheten. Att fastställa en korrekt rimlig vinst kräver ett stort informationsunderlag och mycket arbete. Postnord har inte själv bedömt om den redovisade ersättningen avseende rimlig vinst är på rätt nivå. Inte heller kommittén har gjort det.

Tabell 18.3 Finansieringsbehov (miljoner kronor)

År	2026	2027	2028	2029	2030
Nettokostnad exkl. rimlig vinst	300	560	620	680	740
Rimlig vinst	340	320	305	290	275
Schablonavdrag	-40	-40	-40	-40	-40
Belopp	600	840	885	930	975

Då det inte finns beräknade anslagsbelopp för 2026 när den första utbetalningen kan ske, gör utredningen ett antagande om att summan av förvaltningsanslagen är densamma som under 2025, det vill säga 220 miljarder kronor. För att täcka behovet för 2026 skulle ett avdrag på cirka 0,28 procent behöva göras. För påföljande år skulle avdrag motsvarande den tillkommande kostnaden kunna göras för att täcka behoven.

I utredningen saknas en konsekvensbedömning av vad en sådan här finansiering får för konsekvenser för samhället i stort.

Skatteverkets synpunkter

Skatteverket avstyrker förslaget om att källan till finansiering ska ske genom ett procentuellt avdrag från en majoritet av de statliga myndigheternas förvaltningsanslag. Risken med att införa ett sådant generellt avdrag från förvaltningsanslaget är att den samhällsnytta som posttjänsten ger, kan få en negativ effekt för samhället i stort. Det behövs mer utredning om effekter och konsekvenser av ett generellt avdrag från myndigheternas anslag. Även andra finansieringskällor bör övervägas samt utredas. För Skatteverket skulle det föreslagna avdraget från förvaltningsanslaget uppgå till ca 25 miljoner kronor 2026. Skulle summan av anslagen som omfattas av pris- och löneomräkning, dvs. de så kallade förvaltningsanslagen, vara konstant 220 miljarder kronor fram till 2030 ökar avdraget till ca 0,44 % för att täcka behovet av finansiering. Med den kunskap vi har idag om anslaget skulle det motsvara ett avdrag för Skatteverket med ca 40 miljoner kronor.

Vidare ifrågasätter Skatteverket att det ska tas hänsyn till en rimlig vinst i beräkningen av behov av finansiering. Beräkningen bör vara kostnadsneutral där endast full kostnadstäckning medges. En kostnadsneutral beräkning minskar finansieringsbehovet med 27-50 %.

3 Konsekvenser för Skatteverket

Skatteverket bedömer att utredningens förslag om finansieringsmodell samt förslag om finansiering får negativa ekonomiska konsekvenser för Skatteverket. Utifrån uppgifterna i utredningen kan inte de ekonomiska konsekvenserna beräknas i sin helhet. En bedömning är dock ett minskat förvaltningsanslag för Skatteverket med minst 25-40 miljoner kronor per år under perioden 2026 – 2030.

Vidare får förslaget om att ändra kravet på brevtjänster till tre dagars befordringstid, negativa konsekvenser i och med längre handläggnings- och svarstider för Skatteverket och våra kunder, vilket i sig kan leda till minskat förtroende. För att hantera dessa negativa konsekvenser kommer kostnaderna att öka för att hantera efterkontroller av ärenden och justeringar i it- och verksamhetssystem. I dagsläget saknas förutsättningar för att beräkna dessa kostnader.

Detta remissvar har beslutats av generaldirektören Katrin Westling Palm och föredragits av Charlotte Persson. Vid den slutliga handläggningen har också följande deltagit: överdirektören Fredrik Holmberg, avdelningschefen Anette Backlund, avdelningschefen Christina Henryson, sektionschefen Jan-Erik Aho, Bo Eriksson och Cecilia Wastesson Lindqvist.

Katrin Westling Palm